

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A szociális jogok európai pillére

(2017/C 088/12)

Előadó: Heinz-Joachim Höfer (DE/PES), Altenkirchen polgármestere**Referenciaszöveg:** A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának a szociális jogok európai pillérével kapcsolatos konzultáció elindításáról

COM(2016) 127 final

POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

Általános megjegyzések

1. üdvözlöi a szociális jogok európai pillérére vonatkozó javaslatot, mivel az segíthet megvalósítani az Európai Uniónak az EUSZ 3. cikkében foglalt, alábbi céljait: „[az] Unió Európa fenntartható fejlődéséért munkálkodik, amely [...] kiegyensúlyozott gazdasági növekedésen, árstabilitáson és magas versenyképességű, teljes foglalkoztatottságot és társadalmi haladást célul kitűző szociális piacgazdaságon alapul [...] küzd a társadalmi kirekesztés és megkülönböztetés ellen, és előmozdítja a társadalmi igazságosságot és védelmet, a nők és férfiak közötti egyenlőséget, a nemzedékek közötti szolidaritást és a gyermekek jogainak védelmét [...], továbbá] a gazdasági, a társadalmi és a területi kohéziót, valamint a tagállamok közötti szolidaritást”;
2. azt reméli, hogy az Európai Bizottság, amikor javaslatot tesz a szociális jogok európai pillérére, betartja a szubszidiaritás elvét, illetve tiszteletben tartja a nemzeti és a szubnacionális szintű hatóságok kiterjedt szociálpolitikai hatásköreit. Arról is gondoskodni kell, hogy a pillér tartalma megfeleljen a minőségi jogalkotási program általános elveinek;
3. üdvözlöi, hogy az Európai Bizottság úgy döntött, hogy nyilvános konzultációt indít a szociális jogok pilléréről, mivel a magas munkanélküliséggel és megszorításokkal járó válság éveit követően nagy szükség volt már egy politikai vitára egy új, szociális jogokkal kapcsolatos kezdeményezésről. Úgy véli, hogy ez a pillér segítheti a szociális politikák és jogok összehangolását a tagállamokban, és előmozdíthatja a felfelé irányuló konvergenciát;
4. üdvözlöi, hogy az Európai Bizottság meg kívánja vitatni, hogy mi és milyen mértékben tartozzon a jövőbeli szociális pillérhez, és hangsúlyozza, hogy többletértéket jelent az, ha az ilyen vitákba bevonják a helyi és regionális önkormányzatokat, mivel így a társadalmi-gazdasági politikák kidolgozásakor és végrehajtásakor megerősödik, illetve nagyobb hangsúlyt kap a területi dimenzió azokban a társadalmi-gazdasági kérdésekben, melyek az EU általános politikájának és a helyi adottságokból kiinduló megközelítésnek a részét képezik;
5. ismét leszögezi, hogy az európai szemeszter keretében jobban össze kell hangolni a gazdaság- és szociálpolitikákat az európai és nemzeti irányítási szintek között, és kéri, hogy a helyi és regionális önkormányzatokat szorosabban vonják be ebbe a koordinációba ⁽¹⁾;
6. úgy véli, hogy ennek a szociális pillérnek kimutatható helyi, regionális és nemzeti többletértékre alapulva kell kialakulnia és mindenképpen horizontális jellegűnek kell lennie. Így lehet ugyanis jobban figyelembe venni a gazdasági és monetáris unió (GMU) gazdasági irányításának szociális vetületét, ami kulcsfontosságú a GMU működése és életképessége szempontjából, illetve az európai integrációs folyamat legitimitációjához;
7. kiemeli, hogy amennyiben ennek a kezdeményezésnek köszönhetően erős szociális biztosítékok születnek – az egészségügyi, oktatási, szociális (köztük az általános érdekű szociális) és társadalombiztosítási szolgáltatásokhoz való hozzáférés kapcsán is – akkor az olyan hasznos koordinációs eszköznek tekinthető, amely segíti a tagállamokat a társadalmi egyenlőtlenségek kezelésében, a szociális dömping elleni küzdelemben, a szociális normák további, felfelé történő egymáshoz közelítésében az euroövezeten belül, illetve az inkluzív és fenntartható növekedés uniós célkitűzésének megszilárdításában;

⁽¹⁾ RB-vélemény a gazdasági és monetáris unió szociális dimenziójáról (CdR 6863/2013).

8. ismét hangsúlyozza, hogy a GMU szociális dimenziójának javításához alapvető a régiók közötti különbségek kezelése adott esetben a hatályos jogszabályok korszerűsítése és/vagy azáltal, hogy újabb, a konvergencia fokozását szolgáló támogatási eszközöket vizsgálják meg. Ezért azt javasolja, hogy az ezekkel kapcsolatos mutatókat vegyék fel a GMU szociális eredménytáblájára ⁽²⁾;
9. őszintén reméli, hogy a szociális jogok európai pillérével kapcsolatos európai bizottsági javaslat hozzájárul majd az EU Alapjogi Chartájában ⁽³⁾ felsorolt szociális jogok (mind az egyéni, mind pedig a kollektív jogok) további erősítéséhez;
10. üdvözlí, hogy az európai bizottsági konzultáció a nemek közötti egyenlőséggel foglalkozó politika több fontos kihívásával is foglalkozik. Ilyen például a nők alacsony részvétele a foglalkoztatásban és a nemi alapú munkaerőpiaci szegregáció (5. pont), a nemek közötti különbség a bérek és nyugdíjak terén (5., 13. pont), a munka és a családi élet elégtelen összehangolása (5., 18. pont) vagy a nők többszörös terhelése rokonaik tartós ápolás-gondozása miatt (17. pont). Az Európai Bizottságnak azt is ki kellene fejtenie, hogy a javasolt intézkedések elegendőek-e a nők hátrányos megkülönböztetésének felszámolásához, illetve hogy ezeken a lépéseken túlmenően van-e szükség a nemi dimenzió tovább mutató érvényesítésére;
11. üdvözlí, hogy bár az európai bizottsági javaslat csak az euroövezeti tagállamokra vonatkozik, az euroövezeten kívüli tagállamok is felkérést kaptak a részvételre;
12. rámutat, hogy az euroövezetben a költségvetési és gazdaságpolitikák szorosabb összehangolása együtt kell hogy járjon a GMU szociális vetületének teljes körű figyelembevételével;
13. azt kéri, hogy helyezzenek nagyobb hangsúlyt a szociálpolitika finanszírozására, amely egyébként különösen nagy kihívást jelent a helyi és regionális önkormányzatok számára. Ezek a kihívások nem csupán abból adódnak, hogy a jóléti rendszerekkel kapcsolatos kiadások nagyon különbözőek Európában, hanem abból is, hogy a szubnacionális szintű beruházások összességükben csökkenést mutatnak ⁽⁴⁾;
14. hangsúlyozza, hogy nagyon fontos, hogy olyan erős szociális menetrend legyen Európában, amelyben a versenyképesség és a társadalmi igazságosság kiegészíti egymást, és amelyben alapvető szerep jut a tisztességes béreknek is. Ez utóbbi olyan terület, amelyet az egyes tagállamok jogszabályok vagy kollektív tárgyalások útján, de mindenképpen a saját hagyományait és gyakorlataikat teljeskörűen tiszteletben tartva határoznak meg, és ahol az EU csak koordinációs hatáskörrel rendelkezik. Az EU Alapjogi Chartájának 21. cikkével összhangban ennek a menetrendnek teljes mértékben tiszteletben kell tartania a diszkriminációmentesség elvét;
15. hangsúlyozza, hogy az utóbbi években fokozódott a fiatalok körében a munkanélküliség, és nőtt a szegénységben élő vagy az elszegényedés kockázatának kitett személyek száma. Emiatt a szociális pillérben szem előtt kell tartani azt, hogy sürgősen csökkenteni kell a szegénységet, elő kell segíteni a társadalmi befogadást és küzdeni kell a fiatalok munkanélkülisége ellen;
16. szorosabb együttműködést szorgalmaz az egyes kormányzati szintek, az ágazatok és az érdekelt felek között, ezen belül azt, hogy a szociális partnerek kapjanak fajsúlyosabb szerepet, és vezessenek be egy hatékony eszközt a civil párbeszéd elősegítésére, ez ugyanis erősítené az Unió demokratikus legitimitációját;
17. rámutat arra, hogy egyes helyi és regionális önkormányzatok – erre vonatkozó követelmények előírásával – közbeszerzési politikáikat is felhasználták arra, hogy a szerződő feleket arra ösztönözzék, hogy tisztességes bért fizessenek az alkalmazottaiknak. Ez is előmozdíthatja, hogy a szervezetek tisztességes foglalkoztatási gyakorlatokat valósítsanak meg. Ennek kapcsán emlékeztet arra, hogy az uniós jog nem tiltja eleve, hogy a közbeszerzési eljárásból kizárják az olyan pályázókat, akik nem vállalják, hogy kifizetik az érintett dolgozóknak a jogszabály által meghatározott minimálbért ⁽⁵⁾;
18. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az európai bizottsági javaslat nem helyez nagyobb hangsúlyt a munkaerőpiaci változásokkal, köztük az egyre nagyobb fokú digitalizációval összefüggő kihívások kezelésére. Ez utóbbira úgy kellene válaszolnunk, hogy kiemelt figyelmet fordítunk a munkavállalók digitális készségeinek fejlesztésére. A nem szabványos munkavégzési formák megjelenése ugyanis ahhoz vezet, hogy a munkavállalói jogok és a jóléti ellátások szempontjából újfajta „szürke zónák” alakulhatnak ki; ezért arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a rugalmasság és a biztonság közötti egyensúly megteremtése érdekében megfelelő módon határozza meg a rugalmas munkakörülmények feltételeit;

⁽²⁾ Állásfoglalás az Európai Bizottság 2016. évi munkaprogramjáról (COR-2015-05929).

⁽³⁾ IV. FEJÉZET – SZOLIDARITÁS.

⁽⁴⁾ <https://www.oecd.org/els/soc/OECD2014-Social-Expenditure-Update-Nov2014-8pages.pdf>.

⁽⁵⁾ A C-115/14. sz. ügyben hozott ítéletében (2015. november 17.) az Európai Unió Bírósága úgy találta, hogy összhangban van az uniós joggal egy tagállami regionális hatóság azon jogszabálya, melynek alapján a pályázóknak és azok alvállalkozóinak ki kell fizetniük egy bizonyos minimálbért azoknak a dolgozóknak, akik közbeszerzési szerződésben szereplő szolgáltatásokat végeznek.

19. emlékeztet arra, hogy a gazdaság és a társadalom felgyorsult digitalizációja miatt fontos biztosítani, hogy a polgárok, különösen az idősebbek rendelkezzenek az inkluzívabb szociális modell megvalósításához szükséges digitális jártassággal;
20. felhívja a figyelmet arra, hogy a változó munkaerőpiacok miatt soha nem volt még ennyire fontos az egyes készségek oktatás és képzés során történő megszerzése és az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos lehetőségekhez való hozzájutás, továbbá hangsúlyozza, hogy a készségeket összhangba kell hozni a munkaerőpiaci igényekkel;
21. meggyőződése, hogy a GMU demokratikus legitimitását úgy lehet megerősíteni, ha az európai polgárok bizonyosak abban, hogy a társadalmi fejlődés és az esélyegyenlőség elve védelmet élvez, és így a foglalkoztatást és a szociális normákat nem tekintik mellékesnek a makroökonómiai kiigazítási folyamathoz képest;
22. fontosnak tartja, hogy a szociális jogok európai pillére garantálja, hogy a helyi és regionális önkormányzatok támogatást kapjanak a megfelelő foglalkoztatás- és szociálpolitika végrehajtására irányuló törekvéseikhez. Az Európai Bizottság nemrégiben közzétett javaslatának megfelelően a munka és a családi élet összeegyeztetését célzó politikák fejlesztésével kapcsolatos támogatás és kapacitásépítés is ide tartozik. Ez az eljárás szükségessé teszi e szakpolitikák helyi és regionális kihívásainak figyelembevételét, valamint a bevált gyakorlatok helyi és regionális szintű megosztásának elősegítését;
23. megjegyzi, hogy Európa nagyon komoly szociális kihívások előtt áll, ugyanis szembeötlőek a gazdasági és demográfiai különbségek az európai régiók között: számos fiatalnak olyan kihívásokkal kell szembenéznie, mint a piaci igényekkel összehangolatlan oktatási rendszer, az álláskeresési nehézségek, a különösen a peremterületeken, illetve a legkülső, szigeti vagy vidéki régiókban fekvő kisközösségekben élő fiatalokat sújtó mobilitási akadályok, a kényszerű mobilitás, illetve a társadalmi kirekesztés. Ennélfogva nem lehet egyenmegoldásokban gondolkodni, és minden szakpolitikai intézkedés során – legyen az állami vagy magán – figyelembe kell venni a helyi és regionális sajátosságokat, például a demográfiai kihívások és/vagy az agyelszívás által érintett régiók esetét, és egyúttal biztosítani kell a fiatalok számára a minimális társadalmi, gazdasági és oktatási lehetőségeket. Mindemellett a fiatalok tartósan magas munkanélküliségi arányát figyelembe véve az RB újfent hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az ifjúsági garancia előnyeit a fiatalok ne csak 25, hanem 30 éves korig élvezhessék ⁽⁶⁾;
24. úgy véli, hogy a szociális jogok európai pillérének prioritásként kellene kezelnie azt, hogy biztosítva legyen a hozzáférés a minőségi jóléti rendszerekhez és a közszolgáltatásokhoz. Átfogóan tiszteletben kell tartani ugyanakkor a tagállami hatásköröket ezen a téren;
25. kiemeli a helyi és regionális önkormányzatok úttörő szerepét a rugalmas munkavégzés és a tisztességes munkahelyi munkakörülmények megteremtésében, melyet a munkavállalókkal és a szakszervezetekkel egyeztetve, az egyenlőség és tisztelet elveire alapozva végeznek;
26. azt javasolja, hogy az Európai Bizottság vegye fontolóra ösztönző intézkedések bevezetését az olyan GMU-országok számára, amelyek az EU 2020 stratégia szociális célkitűzéseinek elérését és a szociális egyenlőtlenségek elleni küzdelmet lehetővé tevő reformokat vezetnek be;
27. sürgeti az Európai Bizottságot, hogy az európai szemeszter keretében nyújtson támogatást a tagállamoknak a szociális védelmi rendszereik korszerűsítéséhez. Továbbra is elvárja az Európai Bizottságtól, hogy javasoljon az euroövezet egészére vonatkozó, minden tagállam számára nyitott költségvetési kapacitást, amely egyben lehetővé tenné az anticiklikus politikák európai szintű összehangolását;
28. ismét felhívja a figyelmet arra, hogy a tartós munkanélküliség létrehozhat egyfajta ördögi kört, mely csökkenti a foglalkoztathatóság esélyeit, rontja az egyén készségeit, beszűkíti a pénzkereseti lehetőségeket és növeli az egész életen át tartó szegénység és társadalmi kirekesztettség esélyét;
29. rámutat, hogy az európai népesség öregedése miatt számos tagállamban problémák lesznek a munkaerőpiacon. Erre a kihívásra az egyik megoldást az utazó munkavállalók jelenthetik. Az RB egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy Európában még mindig túl alacsony az utazó munkavállalók száma ahhoz, hogy azt valódi európai munkaerőpiacnak lehessen tekinteni. Mindenképpen el kell ismerni tehát az uniós utazó munkavállalók szakképzettségét, méghozzá gyors, egyszerű és megbízható módszert alkalmazva ⁽⁷⁾;

⁽⁶⁾ CDR 789-2013.

⁽⁷⁾ A szakmai képesítések elismeréséről szóló irányelv korszerűsítése (Az Európai Parlament és a Tanács 2013/55/EU irányelve) (HL L 354., 2013.12.28., 132. o.).

30. hangsúlyozza, hogy az idősök alkotják a szegénység és a társadalmi kirekesztődés komoly veszélyének leginkább kitett lakossági csoportok egyikét. Ez a tagállamok többségében mindenekelőtt azokat érinti, akik városszéli vagy hátrányos helyzetű városi területen élnek. Ezenfelül gyakran az idősök azok, akik nem költöznek el az elnéptelenedő, vagy akár az eltűnés szélén álló településekről;

31. amint azt az RB „Az EU válasza a demográfiai kihívásra” című véleményében is megállapítja, hatékonyabb és eredményesebb közszolgáltatásokat kell létrehozni, valamint új koncepciókat kell kidolgozni a polgárok életminőségének, illetve testi, szellemi és szociális jólétének javítása érdekében. Ki kell használni a demográfiai változások által kínált lehetőségeket, amelyek egyben munkalehetőségeket is jelentenek az idősebb emberekre irányuló, az „ezüstgazdaság” részét képező szolgáltatásokhoz kapcsolódóan (fizikai, digitális, az egészséges életmóddal kapcsolatos stb. szolgáltatások). Az ilyen szolgáltatásokhoz való hozzáférés az idősök alapvető jogai közé tartozik;

32. rámutat, hogy mivel az európaiak tovább élnek, jelentősen nőni fognak az egészségügyi és a szociális ellátással kapcsolatos költségek; 2050-re eléri az uniós GDP mintegy 9 %-át. Ebből a szempontból az ikt hathatós eszköz lehet a költséghatékony és magas színvonalú egészségügyi és szociális ellátási rendszerek fenntartásában, hiszen az ilyen technológiáknak köszönhetően az emberek minden korcsoportban jobban képesek kézben tartani egészségi állapotuk alakulását és minőségi életet élni, bárhol is legyen az otthonuk;

33. emlékeztet arra, hogy az ikt-ba történő beruházás fontos eszközt ad a régiók és a városok kezébe, segítve őket az idősödő népességgel járó problémák megoldásában. Az ilyen beruházások javíthatják az idős emberek életminőségét, támogathatják társadalmi befogadásukat és lehetővé tehetik, hogy az idősök tájékozottak maradjanak európai vagy nemzeti szinten, valamint hogy felhalmozott tapasztalataikkal és szakértelmükkel hozzájáruljanak a társadalom fejlődéséhez, továbbá új termékek és szolgáltatások révén ösztönözhetik a helyi és regionális szintű versenyképességet és növekedést.

Konkrét ajánlások a melléklet módosítására

34. Az I. fejezet 2. a) pontjában a „Biztosítani kell az egyenlő bánásmódot [...] munkaviszonyból fakadó visszaéléseket és szabálytalanságokat” mondat után beillesztendő: „megegyeztetve a munkaszerződés rendelkezéseinek tiszteletben tartására vonatkozóan a vállalkozások számára előírt feltételeket az uniós finanszírozáshoz való hozzáférés tekintetében, és elkerülve ezáltal a szociális dömping kockázatát.”

35. Az I. fejezet 2. b) pontját a következőképpen kellene módosítani: „A rugalmas foglalkoztatási feltételek elősegíthetik a munkaerőpiacra való belépést, és lehetővé teszik, hogy a munkáltatók gyorsan reagálhassanak a kereslet változásaira, ugyanakkor lehetőség szerint biztosítani kellene a határozatlan idejű szerződésekre történő átállás fokozatosságát”.

36. A II. fejezet 7. c) pontjában az első mondatot az alábbiak szerint kellene módosítani: „A munkavállaló elbocsátását – ha erre már a próbaidő után kerül sor – indokolni kell, az elbocsátást észszerű felmondási időnek kell megelőznie, melyet nemzeti szinten határoznak meg, emellett megfelelő kompenzációval kell járnia, ha az elbocsátás megalapozatlan, és lehetővé kell tenni, hogy egy pártatlan vitarendezési rendszerben gyorsan és hatékonyan fellebbezhessenek.

37. A II. fejezet 8. a) pontját az alábbiak szerint kellene módosítani: „A munkát tisztességesen meg kell fizetni, úgy, hogy tisztességes életszínvonalat lehessen elérni. A béreket és adott esetben a minimálbéreket a tagállamoknak átlátható és kiszámítható mechanizmusokkal kell meghatározniuk törvények vagy kollektív tárgyalások útján, és mindenképpen az adott tagállam hagyományainak és eljárás módjainak teljes körű figyelembevételével. A béreket úgy kell megállapítani, hogy se a munkába állás lehetősége, se a munkavállalási motiváció ne szenvedjen csorbát, és a bérek a termelékenység alakulásához igazodjanak.”

38. A III. fejezet 11. a) pontját az alábbiak szerint kellene módosítani: „A szociális védelmi ellátásokat és szolgáltatásokat a lehető legnagyobb mértékben integrálni kell – legalábbis az egymással szomszédos területeken, és a helyi önkormányzatok nagyobb szerepvállalásával – annak érdekében, hogy ezen intézkedések következetessége és hatékonysága fokozódjon, és könnyebb legyen az érintettek társadalmi és munkaerő-piaci integrációja.”

39. A III. fejezet 12. a) pontját az alábbiak szerint kellene módosítani: „Gondoskodni kell arról, hogy mindenki kellő időben részesülhessen jó minőségű megelőző és gyógyító egészségügyi ellátásban, idősellátásban és/vagy a gondozásra szorulóknak számára szükséges ellátásban, és az egészségügyi vagy idősellátás igénybevétele ne okozzon se elszegényedést, se pénzügyi megterhelést.”

40. A III. fejezet 12. c) pontjának első mondatát a következőképpen kellene módosítani: „A betegszabadságok idején minden munkavállaló számára – szerződésük típusától függetlenül – a nemzeti társadalombiztosítási rendszerekben addig megszerzett jogosultságainak függvényében megfelelő jövedelempótlást kell biztosítani, az önfoglalkoztatókat pedig arra kell ösztönözni, hogy vegyenek részt a betegbiztosítási rendszerben.” A betegség idejére járó pénzügyi ellátmányt nem lehet úgy meghatározni, hogy nem vesszük figyelembe az egyes tagállamok egyéb társadalombiztosítási szabályait. Ez ugyanis a társadalombiztosítási rendszerekkel szembeni igényekhez vezetne úgy, hogy a kedvezményezett nem is fizet saját hozzájárulást; mindez pedig ellentétes a szubszidiaritás elvével.

41. A III. fejezet 13. a) pontját a következőképpen kellene módosítani: „[...], pl. a gyermekgondozással vagy ápolással eltöltött időszakok megfelelő jóváírása révén. Eközben a munkavállaló továbbra is jogosult a teljes munkabérré vagy egy bérkiegészítésre, a társadalombiztosítási rendszerekben addig megszerzett jogosultságainak függvényében. Az egyes tagállamokra jellemző körülmények figyelembevételével az önfoglalkoztatókat a nyugdíjbiztosítási rendszerekben való részvételre kell ösztönözni.”

42. A III. fejezet 15. a) pontját az alábbiak szerint kellene módosítani: „Az adott tagállamban alkalmazott módszerekkel összhangban megfelelő mértékű minimumjuttatást kell biztosítani mindazok számára, akik nem rendelkeznek tisztességes megélhetést biztosító bevételi forrásokkal. A munkaképes korúak esetében az állami létminimum-garanciának együttműködési kötelezettségekkel kell együtt járnia, amilyen például a kötelező részvétel a munkaerőpiaci (re)integrációt szolgáló aktív támogató intézkedésekben. E juttatás biztosításának nem volna szabad akadályoznia a munkavállalást.”

43. A III. fejezet 18. b) pontját az alábbiak szerint kellene módosítani: „Időben intézkedéseket kell hozni és megelőzési stratégiákat kell kidolgozni a gyermekszegénység visszaszorítása érdekében; a hátrányos helyzetű gyermekek gyermekgondozásban való részvételének ösztönzésére pedig célzott intézkedéseket kell elfogadni. A védelmi rendszereket ehhez kell igazítani, hangsúlyt helyezve a gyermekek és a kiskorú gyermekeket nevelő családok védelmére.”

44. A III. fejezet 19. a) pontját az alábbiak szerint kellene módosítani: „Elsősorban a rászorulókat vagy a hátrányos szociális helyzetben levőket, köztük a hajléktalanokat, illetve az egészségére ártalmas, nem megfelelő vagy túlzásfolt lakásban lakókat szociális lakáshoz kell juttatni, vagy lakhatási támogatást kell biztosítani számukra. Fel kell számolni az elégtelen lakhatási körülményeket. Védelmet kell biztosítani a hátrányos helyzetű személyeknek az alternatív lakhatás biztosítása nélküli kilakoltatással szemben. (1) Ahogy korábbi véleményeinkben is jeleztük, javasoljuk, hogy bővítsék ki a szociális lakhatás fogalmát úgy, hogy az tükrözze a tagállamoknak a szociális lakhatás terén a szolgáltatások megrendelésével, nyújtásával, finanszírozásával és szervezésével kapcsolatos mérlegelési jogkörét, biztosítsa a demokratikus döntési szabadságot, és biztosítson elsőbbséget a megfelelő és megfizethető lakhatáshoz való jognak, mivel a lakáspiacok jelenleg képtelenek megfelelni a lakhatási igényeknek. (2) Ami a kilakoltatásokat illeti, nem szabad őket eleve lehetetlenné tenni, mivel az sértené a magántulajdonhoz való jogot, és ellentétes lenne a szubszidiaritás elvével. A kilakoltatásokkal szembeni védelmet ezért a hátrányos helyzetű személyekre kell korlátozni, és ki kell egészíteni az alternatív szállás biztosításának kötelezettségével. (3) Az alacsony, illetve közepes jövedelmű háztartások lakástulajdonhoz jutásának támogatásához nem lenne szabad jogalapot teremteni (ahogy az az EU Alapjogi Chartájában sem szerepel). Annál is inkább, mivel ennek gazdasági és szociális észszerűsége globális, nemzeti, regionális és helyi összefüggésektől, valamint olyan politikai célkitűzésektől függ, amelyekről – a szubszidiaritás elvének értelmében – nemzeti, illetve helyi és regionális szinten kell döntenet.

45. A III. fejezet 20. a) pontját a következőképpen kellene módosítani: „Mindenki számára megfizethető hozzáférést kell biztosítani az olyan általános gazdasági érdekű szolgáltatásokhoz, mint pl. az elektronikus hírközlés, az energiaellátás, a közlekedés és a pénzügyi szolgáltatások. Támogatni kell azokat az intézkedéseket, amelyek megkönnyítik az ilyen szolgáltatások igénybevételét.” Az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokkal ellentétben az eredeti szövegben szereplő „alapvető szolgáltatások” fogalma nem része az elsődleges vagy másodlagos európai jognak (lásd az EU Alapjogi Chartájának 36. cikkét is). Emellett az ilyen szolgáltatásokhoz való hozzáférést általánosan kell támogatni – és nem csupán a rászorulókat esetében.

Kelt Brüsszelben, 2016. október 11-én.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Markku MARKKULA